

Alwin Hietbrink

(Provinciale Staten Noord-Holland en daarin fractievoorzitter GroenLinks)

Welke invloed hebben burgers

GroenLinks heeft zich de afgelopen jaren ingezet voor een minder ingrijpende aanpak van de voorgenomen bomenkap in Schoorl. Met beperkt resultaat. Er is afgesproken om na fase 1 van het project uitgebreid te evalueren en met omwonenden te overleggen over de uitvoering van fase 2 en 3. Ons pleidooi voor een veel kleinschaliger kap in fase 1 (nu 34 (!) hectare) en onderzoek naar de effecten daarvan op het herstel van de biodiversiteit hebben het niet gehaald.

GroenLinks maakt zich grote zorgen over het verlies aan biodiversiteit in Nederland. Deze is in ons land afgenomen tot 15% van de oorspronkelijke situatie en daarmee aanzienlijk groter dan elders in Europa en de wereld. De aanwijzing van Natura 2000-gebieden voor biodiversiteitsbescherming van Europees waardevolle natuur wordt door ons dan ook van harte ondersteund. Bomenkap is soms nodig ter versterking van de biodiversiteit. Bij de afweging over nut en noodzaak moeten de nadelige effecten altijd zorgvuldig meegewogen worden. Die effecten wegen zwaarder naarmate de ingreep fors is. Het verdwijnen van de bestaande boshabitat, het vrijkomen van CO₂ door kap terwijl elders aanplant plaats vindt en het verkleinen van de gebruikersmogelijkheden in het gebied zijn daarbij voor ons zwaarwegende argumenten. In het geval van de bomenkap in Schoorl hebben de betrokken partijen grote steken laten vallen en is daarom een nieuwe afweging op zijn plaats.

De bomenkap in Schoorl wordt uitgevoerd door Staatsbosbeheer. Zoals de naam al aangeeft was SBB tot voor kort een (beheer)organisatie die haar opdrachten vanuit de Rijksoverheid kreeg. Sinds 1 januari 2017 is dat met de nieuwe Natuurwet veranderd. De provincie is sinds die tijd bevoegd gezag, opdrachtgever en financier van de bomenkap. De maatregelen die nu uitgevoerd gaan worden, staan beschreven in een Beheerplan Schoorlse Duinen, dat in 2017 is vastgesteld. Het project valt uiteen in drie periodes van zes jaar. De nu voorgenomen kap van 34 hectare staat gepland in de eerste periode van 6 jaar. De bomenkap staat niet op de actualisatie lijst prioritaire projecten voor de PAS (17 maart 2017). Compensatie mag dus mogelijk straks niet meer.

Er zijn verschillende commissies in Provinciale Staten. De natuurbeheerplannen zijn onderwerp van gesprek in de commissie NLWM (Natuur, Landbouw, Water en Milieu). Elke commissie heeft per partij eigen woordvoerders. Een lijst van de partijwoordvoerders per commissie is te vinden op de website van de provincie.

Burgers: Inspreken, petitie, organiseren kennisbijeenkomsten zoals vanmiddag

Politici: Schriftelijke vragen, hoorzitting, discussienota, initiatiefvoorstel, motie

Leffert Oldenkamp

(Bosbouw Wageningen; Publicist en ex manager van SBB)

Verdwijnd bos, een alarmerende ontwikkeling

Wereldwijd en door de eeuwen heen werden en worden bossen door armoede, hebzucht, natuurkrachten en vreemde opvattingen vernietigd. In Nederland is sinds 1850 een groot deel van de door ontbossing ontstane woeste gronden weer bebost. Ondertussen protesteren burgers door heel Nederland tegen overmatige kap van bomen. Ze zijn extra verontwaardigd omdat ze niet tijdig betrokken werden bij de besluitvorming. Zo ook in Schoorl.

In Schoorl heeft het bos aanvankelijk voornamelijk een essentiële beschermende functie gehad. Inmiddels betekenen de bossen heel veel meer voor een grote en betrokken gemeenschap. Vooral in en rond de boswachterij van Staatsbosbeheer.

Om de betekenis van de boswachterij voor natuur en voor omgeving blijvend te kunnen garanderen is uitbreiding van bosareaal meer voor de hand liggend dan vernietiging. Bosontwikkeling zorgt voor natuurlijke dynamiek. Daarbij zullen verschillende soorten den (Grove Den, Corsicaanse Den) nog geruime tijd ecologische dragers van het ecosysteem zijn.

Helaas is er dus een trend om die ontwikkeling grootschalig te verstoren. Er wordt gepoogd zogenaamde dynamische natuur zonder bos te maken. Dat vergt bij herhaling kostbare ingrepen door de mens. Daarnaast worden te ruim beschikbare budgetten ingezet om biomassa te oogsten en vegetaties op te ruimen voor beteugeling van de stikstof problematiek, die met uitstoot van de landbouw is verbonden. Deze vernielingen hebben tot gevolg dat er juist meer uitstoot is en dat spontane, beheersbare ontwikkelingen, die anders zouden ontstaan, worden verstoord.

Het valt te betreuren dat Staatsbosbeheer de vele kwaliteiten van de bossen in Schoorl niet beter heeft uitgewerkt en de omgeving niet bij de besluitvorming heeft betrokken. Staatsbosbeheer gaat voorbij aan de betekenis van houtaanwas in bossen voor het vasthouden van CO₂.

Het is onbegrijpelijk dat de provincie zich verschuilt achter de protocollen van habitatrichtlijnen. De in Schoorl nagestreefde dynamische natuurbeelden worden namelijk vroeg of laat door de natuur zelf getemd. Dat is nu al zichtbaar. De provincie kan beter 'Schoorlsebosmoetblijven' steunen in hun poging om met Staatsbosbeheer tot een transparante inhoudelijke afweging te komen. Wanneer bosvernieling wordt stopgezet, liggen die partijen niet ver uit elkaar.

Martijn Oud

(Nederlandse Mycologische Vereniging)

Het belang van de Schoorlse dennenbossen voor de paddenstoelen

Fijn dat u deze middag bent gekomen. Ik kan het belang van de dennenbossen van Schoorl voor de Nederlandse paddenstoelen niet vaak genoeg uitleggen. Daarom is het fijn dat ik dat vanmiddag weer eens voor een groter publiek kon doen. De Nederlandse Mycologische vereniging (NMV) is sterk gekant tegen het kappen van het zoveelste dennenbos in Nederland. In Drenthe zijn ze bezig met het kappen van dertig sparrenbossen maar drie daarvan zijn uitgeroepen tot paddenstoelenreservaat en worden gelukkig niet gekapt. In het Schoorlse gebied komen sparrenpaddenstoelen voor die zelfs op Europese schaal zeer zeldzaam zijn. We hebben een naaldbosbrochure samengesteld waarin staat omschreven hoe we over het langzaam maar zekere verdwijnen van naaldbossen in Nederland denken. Paddenstoelen die in symbiose leven met naaldbomen zijn voor 100% afhankelijk van deze bossen terwijl ze het al zwaar hebben vanwege de verzuring en vermesting vanuit de lucht. De toename van stelselmatig kappen van dennenbossen in Nederland (worden onterecht beschouwd als exoten) komt hier nog bij.

In de (voorheen Staats-)bossen van Schoorl komen naaldbospaddenstoelen voor die alleen maar in Schoorl worden gevonden. Ook zijn er paddenstoelen die in Schoorl bij dennen algemeen voorkomen, maar elders in Nederland nog nauwelijks worden gevonden.

Ik hoop dat ik u heb kunnen overtuigen over het belang van paddenstoelen in de natuur en heb kunnen aantonen welke unieke plaats de dennenbossen van Schoorl daarbij innemen.

Dik Pruis

(Stichting ter behoud van de Schoorlse- en Norrd-Kennemerduinen)

Dennen niet de oorzaak van verdroging: fouten in lysimeter onderzoek PWN

Nadat het PWN in 1934 het beheer over het Noord Hollands Duinreservaat verwierf, wordt een afdeling Terreinen opgericht. Om inzicht te krijgen in het waterverbruik van, voor het waterleiding bedrijf mogelijk, concurrerende begroeiing in het duingebied wordt besloten onderzoek te verrichten, het Lysimeter onderzoek. Het experiment werd groot opgezet, heel groot. Voor zover bekend werden niet eerder zulke grote lysimeter bakken gebouwd (25m x 25m x 2,5m). Het meten van verdamping en de grondwater aanvulling blijkt echter zeer complex, niet alle bij de opstelling gemaakte keuzes blijken optimaal en bij het PWN ontbrak het aan voldoende wetenschappelijke ervaring. Bij de bouw van de lysimeters is het de bedoeling geweest een constant grondwater niveau te handhaven. Dit freatisch vlak zou 2.25 meter beneden het maaiveld liggen. Al vanaf 1949 is het grondwaterpeil dikwijls onder dit constante grondwater niveau gedaald en vervolgens gedeeltelijk of geheel door de begroeiing verbruikt. Dit “verdwenen” water werd ongewild in de berekening opgeteld als verdamping, met grote afwijkingen voor dennenbos en met minder grote afwijkingen voor loofbos ten gevolg. Corrigeren op dit punt is vrijwel onmogelijk. Daarnaast kunnen meetgegevens alleen van waarde zijn voor lysimeters met een gedurende de waarnemingsperiode praktisch gelijkblijvende begroeiing. De tekorten in de lysimeter opstelling van Castricum werden al in 1960 door de commissie voor hydrologisch onderzoek van TNO gepubliceerd.

(<http://bigfiles.nhv.nu/files/CHO/v04%20Verdampingssymposium.pdf>)

Uit ander onderzoek naar verdamping en grondwateraanvulling blijkt dat dennenbos dezelfde of zelfs gunstiger resultaten voor grondwateraanvulling oplevert dan loofbos. Conclusies: Het lysimeter onderzoek te Castricum heeft voor dennen- en loofbos nooit betrouwbare cijfers kunnen leveren.

In een zo goed mogelijke benadering, met behulp van de diverse beschikbare resultaten, blijkt dat het kappen van dennenbomen in ruil voor grijze duinen een verwaarloosbaar tot geen effect zal hebben op de grondwateraanvulling. Het omvormen van dennenbos naar loofbos zal geen stijging van het grondwater niveau tot gevolg hebben.

